

EUROOPA INIMÕIGUSTE KOHUS
COUR EUROPEENNE DES DROITS DE L'HOMME

ESIMESE OSAKOND

OTSUS

Kaebus nr 54462/08
Malle VALMA *versus* Eesti

Euroopa Inimõiguste Kohus (esimene osakond), olles 29. märtsil 2011 kokku tulnud kojana, kuhu kuuluvad:

esimees Peer Lorenzen,

kohtunikud Khanlar Hajiiev,

Julia Laffranque,

ja *osakonnasekretäri asetäitja* André Wampach,

võttes arvesse 2. novembril 2008 esitatud kaebust,

võttes arvesse kohtuasjas sõbraliku kokkuleppe saavutamiseks esitatud avaldusi,

olles pidanud nõu, on teinud järgmise otsuse:

ASJAOLUD

Kaebaja Malle Valma on Eesti Vabariigi kodanik, kes on sündinud 1948. aastal ja elab Tallinnas. Kohtus esindab teda Tallinnas tegutsev advokaat C. Ginter. Eesti Vabariigi Valitsust („valitsus“) esindab M. Kuurberg Välisministeeriumist.

A . Kohtuasja asjaolud

Kohtuasja asjaolud, nagu kaebaja need esitas, saab kokku võtta järgmiselt.

Kaebaja tädi N. taotles oma perekonna vara, 1940. aastal õigusvastaselt võõrandatud 3,403 hektari maa, tagastamist. 29. augustil 1994 tunnistas Õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamise ja kompenseerimise Tallinna linnakomisjon ta omandireformi seaduste alusel natsionaliseeritud vara suhtes õigustatud subjektiks.

29. augustil 1997 otsustas Tallinna Linnavalitsus tagastada vara N.-le. N.-i kohustati tagama juurdepääs krunti läbivale üldkasutatavale suusa- ja jooksurajale. N. vaidlustas nimetatud nõude Tallinna Halduskohtus, mis tunnistas 8. jaanuaril 1998 Tallinna Linnavalitsuse korralduse selles osas seadusevastaseks, kuna selles puudusid põhjendused ja viide õiguslikule alusele. Halduskohus tegi linnavalitsusele ettepaneku küsimus uuesti läbi vaadata ja teha uus otsus. 6. märtsil 1998 tunnistas Tallinna Linnavalitsus oma 29. augusti 1997. aasta korralduse kehtetuks.

31. märtsil 1998 N. suri ja kaebaja päris kõnealuse maa nõudeõiguse.

8. juunil 1998 rahuldas Tallinna Halduskohus kaebaja kaebuse linnavalitsuse 6. märtsi 1998. aasta korralduse peale. Halduskohus tunnistas korralduse seadusevastaseks ning tegi linnavalitsusele ettepaneku asi uuesti läbi vaadata ja teha uus otsus. Halduskohus leidis, et ka see

korraldus on motiveerimata ja puudub viide õiguslikule alusele. Halduskohtu otsust edasi ei kaevatud ja see jõustus 19. juunil 1998.

Mitu aastat hiljem taotles kaebaja, et Tallinna Halduskohus määraks Tallinna Linnavalitsusele rahatrahvi 8. juuni 1998. aasta kohtuotsuse täitmata jätmise eest. Tallinna Halduskohtu 28. jaanuari 2002 kohtuotsusega jäeti see taotlus rahuldamata. Tallinna Ringkonnakohus jättis kohtuotsuse muutmata. Seevastu Riigikohus tühistas 3. aprilli 2003. aasta otsusega madalama astme kohtute otsused ja määras Tallinna Linnavalitsusele rahatrahvi summas 50 000 Eesti krooni (umbes 3 200 eurot).

Riigikohus asus seisukohale, et halduskohtu 8. juuni 1998. aasta otsuse täitmiseks tuli Tallinna Linnavalitsusel uuesti läbi vaadata vara tagastamise otsus ning lahendada samaaegselt üldkasutatavale suusa- ja jooksurajale juurdepääsu küsimus. Riigikohus märkis, et kui halduskohtu otsuses ei olnud tähtaega määratud, tuli linnavalitsusel otsus täita mõistliku aja jooksul. Riigikohus märkis, et linnavalitsus kinnitas suusa- ja jooksuraja detailplaneeringu lähteülesande 1998. aastal, detailplaneering algatati 2000. aastal ja detailplaneering võeti vastu ning selle avalik väljapanek korraldati 2002. aastal. Riigikohus asus seisukohale, et ehkki linnavalitsus asus halduskohtu ettekirjutust täitma, ei ole ta ettekirjutust mõistliku aja jooksul täielikult täitnud.

Kaebaja kirjavahetusest erinevate ametiasutustega nähtub, et ajavahemikus 2004-2008 esitas Tallinna Linnavalitsus kuus taotlust suusa- ja jooksurajaks vajaliku maa osa munitsipaliseerimiseks Harju maavanemale. Kõik need taotlused tagastati linnavalitsusele puuduste kõrvaldamiseks. 11. mail 2010 otsustas Harju maavanem anda kõnealuse maaosa munitsipaalomandisse.

B. Asjakohane riigisisene õigus

Halduskohtumenetluse seadustiku § 98 kohaselt võib kohus määrata kohtuotsuse täitmiseks tähtaja (lõige 1). Kohtuotsuse ettekirjutuse täitmata jätmise eest võib kohus menetlusosalist trahvida kuni 100 000 krooniga (6 391 eurot) (lõige 3). Viimati nimetatud sätte 1. septembril 2006 jõustunud muudatuse kohaselt ei vabasta rahatrahvi määramine menetlusosalist kohustusest kohtuotsus tähtaegselt täita ega võta menetlusosaliselt, kelle huvides ettekirjutus on tehtud, õigust taotleda kohtult kohtuotsuse ettekirjutuse täitmata jätmise eest uue rahatrahvi määramist.

KAEBUSED

1. Kaebaja kaebas, et Tallinna Halduskohtu 8. jaanuari ja 8. juuni 1998. aasta kohtuotsuste täitmata jätmine on vastuolus konventsiooni artikli 6 lõikega 1.

2. Kaebaja kaebas ka, et ametiasutused jätsid temale õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamata ega maksnud selle eest hüvitust, et rikuti tema õigust saada teavet tema nõude menetlemise kohta, et ametiasutused ei otsustanud tema omandinõuet mõistliku aja jooksul, ning muude halduskohtumenetlusega seotud asjaolude peale. Kaebaja tugines konventsiooni artikli 6 lõikele 1 ja artiklitele 10 ja 13 ning esimese protokollil lõikele 1.

ÕIGUSKÜSIMUSED

1. 21. ja 31. jaanuaril 2011 sai inimõiguste kohus poolte allkirjastatud avaldused sõbraliku kokkuleppe saavutamise kohta, kus kaebaja nõustus loobuma mis tahes täiendavate nõuete

esitamisest Eesti riigi vastu seoses sellega, et 8. jaanuari ja 8. juuni 1998 kohtuotsused ei olnud avalduse allkirjastamise ajaks täielikult ja tähtaegselt täidetud, kui valitsus maksab kaebajale varalise ja mittevaralise kahju ning väljaminekute ja kulutuste hüvitamiseks 4000 eurot, samuti kõik kaebaja suhtes võimalikult kohaldatavad maksud. Summa tuleb tasuta kolme kuu jooksul alates inimõiguste kohtu poolt Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 37 lõike 1 alusel tehtud otsusest teavitamise kuupäevast. Kui nimetatud summat ei tasuta eespool nimetatud kolmekuulise perioodi jooksul, siis kohustub riik nimetatud kolmekuulise tähtaja lõpu ja tasumise vahelise ajal eest tasuma ülalnimetatud summalt lihtviivist määra järgi, mis vastab Euroopa Keskpannga laenuintressi piirmäärale, suurendatuna kolme protsendipunkti võrra. Tasumisega loetakse asi lõplikult lahendatuks.

Pooled avaldasid, et sõbraliku kokkuleppe saavutamine ei mõjuta kaebaja õigust nõuda Eesti riigilt eespool nimetatud kohtuotsuste edasist täitmist ega muude kohtuasja asjaoludest võimalikult tõusetuvate õiguste teostamist. Pooled leppisid kokku, et eespool nimetatud makse ei ole hüvitis vaidlusesemeks oleva maa eest.

Kohus võtab arvesse poolte sõbraliku kokkuleppe. Kohus on rahul sellega, et kokkulepe tugineb konventsioonis ja selle protokollides määratletud inimõiguste austamisele ega näe põhjust, mille tõttu kaebuse vastava osa läbivaatamise jätkamine oleks õigustatud (konventsiooni artikli 37 lõige 1 *in fine*).

Lähtudes eeltoodust on kohane kohtuasjade nimistust kustutada käesoleva kaebuse osa, mis puudutab 8. jaanuari ja 8. juuni 1998. aasta kohtuotsuste täitmatajätmist.

2. Kaebaja kaebas ka, et ametiasutused jätsid temale õigusvastaselt võõrandatud vara tagastamata ega maksnud selle eest hüvitust, et rikuti tema õigust saada teavet tema nõude menetlemise kohta, et ametiasutused ei otsustanud tema omandinõuet mõistliku aja jooksul, ning muude halduskohtumenetlusega seotud asjaolude peale. Kaebaja tugines konventsiooni artikli 6 lõikele 1 ja artiklitele 10 ja 13 ning esimese protokollile artiklile 1.

Kohus uuris kaebaja poolt esitatud ülejäänud kaebusi. Kohus leiab kogu tema valduses oleva materjali alusel ja määral, mil kaebused kuuluvad tema pädevusse, et nendest ei ilmne kuidagi konventsioonis ega selle protokollides sätestatud õiguste ja vabaduste rikkumist.

Järeldub, et kaebuse see osa on selgelt põhjendamatu ning jätta läbi vaatamata konventsiooni artikli 35 lõigete 3 ja 4 alusel.

Eeltoodust tulenevalt inimõiguste kohus ühehäälselt:

otsustab kaebuse 8. jaanuari ja 8. juuni 1998. aasta kohtuotsuste täitmatajätmist puudutavas osas kohtuasjade nimistust kustutada;

tunnistab kaebuse muus osas vastuvõetamatuks.

André Wampach
osakonnasekretäri asetäitja

Peer Lorenzen
asetäitja esimees